

la tribuna

Codi civil: també mirant cap a Europa

Al nostre dret civil li convé un nou 'Manual Digest', d'acord amb el context europeu, i no un codi civil

MANEL CASAL

Advocat



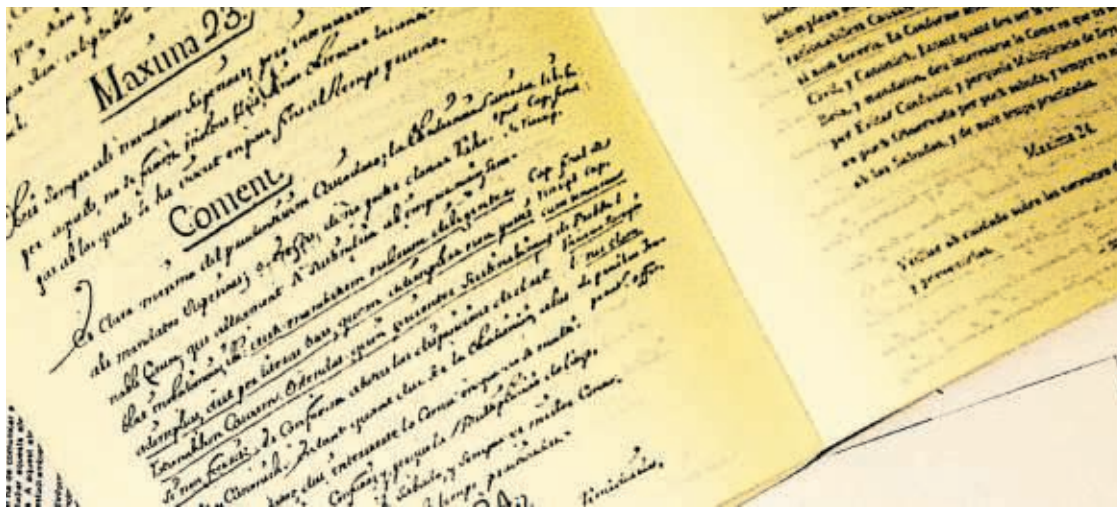
En aquestes darreres setmanes la premsa andorrana s'ha fet ressò de l'opinió de diferents juristes andorrans a favor o en contra de l'aprovació d'un codi civil d'Andorra. El debat en l'àmbit jurídic no és nou, doncs d'ençà l'aprovació del Codi de Napoleó (1804) els estats s'han plantejat la no-gensmenys transcendent decisió de com articular les regles de dret privat i qui en determina el seu contingut, per tal de regir aspectes tan importants de la vida dels ciutadans com són les relacions familiars, la propietat, els contractes o el destí dels seus béns un cop morts. Per tant, lluny de ser un debat que interessi tan sols els juristes, l'adopció d'un o altre sistema té una evident afectació en la protecció i eficàcia dels nostres drets més quotidians.

A favor de la codificació s'ha invocat la seguretat jurídica, fonamentada en la igualtat de tots els ciutadans (principi revolucionari francès per excel·lència), doncs la codificació permet als ciutadans conèixer a l'avança el contingut dels seus drets i preveure'n la resolució dels conflictes, establint un procés deductiu

L'ADOPCIÓ D'UN O ALTRE SISTEMA CONTÉ UNA DETERMINADA CONCEPCIÓ DE LA SEPARACIÓ DE PODERS

o d'enllaç quasi bé directe entre la previsió normativa i la solució al problema, i per tant, *a priori*, una menor intervenció judicial.

Els arguments en contra de la codificació aposten per una millor adaptació del dret a la realitat que té per vocació regular, que difícilment es conté en una norma de caràcter general prevista per a una infinitat de casos i que pot quedar desfasada amb el pas del temps; apostant per un dret més flexible, si bé menys previsible; fonamentat en la concepció que la regla general necessita un procés inductiu a partir del cas concret, defugint l'aplicació mecànica del dret.



L'adopció d'un o altre sistema conté una determinada concepció de la separació de poders. La codificació pretén ampliar l'abast del poder legislatiu, és la màxima expressió del monopoli normatiu de l'Estat, del desplaçament del costum en benefici de la llei, d'un sistema jurídic tancat i complet i per tant d'una concepció autoritària del dret, en benefici d'un procés deductiu de l'argumentació jurídica. Per contra, l'absència de la codificació rau en la concepció d'un poder judicial fort i independent, que sense legislar, faci justícia més enllà del culte a la lletra de la llei, d'acord amb un procés casuístic i inductiu de l'argumentació jurídica.

Sovint aquells que promouen la codificació del dret privat expressen una desconfiança envers els jutges, que no comparteixo.

El debat de la codificació és igualment de plena actualitat en l'àmbit europeu, doncs el procés d'unificació ha portat també a plantejar-se la necessitat d'una harmonització del dret privat, no tan sols en l'àmbit econòmic, que ja disposa de força instruments, sinó en l'aspiració de compartir entre europeus una mateixa regulació dels drets més personals. El projecte s'endegà l'any 1989 mitjançant una resolució del Parlament Europeu, a la qual n'han seguit d'altres.

En l'àmbit del dret privat, a Europa, com és sabut, conviuen dos grans sistemes: el continental a partir del dret romà amb codifi-

cació, i l'anglosaxó fonamentat en el precedent i sense codificació. L'impuls de la unificació del dret privat europeu s'ha realitzat a partir de diferents comissions de treball, de les inicials comissions Lando i Gandolfi a favor d'uns principis generals no imperatius i de la codificació respectivament, als actuals Study Group i Acquis Group, que juntament amb d'altres conformen el Joint Network on European Private Law, que aposten bàsicament pel Marc Comú de Referència o principis orientadors amb caràcter no imperatiu, amb la previsió que els seus treballs siguin publicats al llarg d'aquest any 2009, seguint la metodologia dels *restatements* americans, extrem que permetria alhora una aproximació dels sistemes de base romanista del *Civil Law* amb la concepció anglosaxona del *Common Law* en l'àmbit global.

El dret privat andorrà incorpora elements dels dos models existents a Europa: el fonament del dret romà dels codis europeus inspirats en el Codi de Justinià i el caràcter jurisprudencial del dret anglosaxó que no disposa de codificació. Aquesta dualitat andorrana de sistemes és el model cap al qual sembla convergir el procés d'unificació de dret privat europeu, que a més de situar el model andorrà com a possible referent, estableix un evident interès d'Andorra respecte dels treballs que a l'actualitat es desenvolupen a Europa.

Els països que han impulsat

codificacions o importants transformacions del seu dret privat, abans s'han preocupat de recollir les expressions i identitat de la seva cultura jurídica, han impulsat compilacions per tal de

EL PROCÉS DE CODIFICACIÓ NO HAURIA DE MENYSTENIR LES APORTACIONS DELS JURISTES ANDORRANS

recollir allò que Ihering en va dir l'esperit del dret, procurant que la codificació no suposés un trencament en la regulació dels afers privats, la pèrdua d'un patrimoni cultural i alhora la pèrdua de sobirania amb l'adopció de sistemes estrangers.

Les institucions de dret privat andorrà han gravitat tradicionalment a l'entorn del concepte de la casa tradicional andorrana, que comprèn la família i el patrimoni, i a partir d'aquestes dues institucions s'articula tot el dret privat. La naturalesa costumària del nostre dret privat ha permès la seva adaptació durant segles a les necessitats de l'extraordinària evolució de la societat andorrana durant el segle XX. Penso que aquest esquema, amb els suports normatius necessaris, segueix essent vàlid per al segle XXI.

En tot cas, el procés de codificació o compilació andorrana no hauria de menystenir les aportacions dels juristes andorrans des

de Fiter i Rossell, passant per Obiols, Sabater, Puig Ferriol, Bruguera, Brutails o Pigot, entre molts altres, de la tradició del dret civil català segons Mieres, Oliba, Càncer, Fontanella, Brocà, Duran i Bas, Cots, Pella i Forgàs, Borrell, Vives i Cebrià, Mas Pons, i de manera especial de la jurisprudència dels tribunals andorrans, els quals han anat depurant amb les seves resolucions el dret privat vigent a Andorra. Tal com afirma el mateix Antoni Sabater, "un país petit, una condició que, sens dubte, posseeix Andorra, necessita juristes, no lleis", alhora que segueix vigent la crida feta per Ramon Villeró l'any 1986 en un estudi publicat a la Notaria de *Com es perden els usos i costums*.

Entenc que el debat sobre la codificació del dret privat a Andorra s'hauria de plantejar sobre la preservació de la nostra cultura jurídica, respecte d'un dret no codificat que exigeix molt més del jurista, però que gratifica molt més en la mesura que assoleix de millor manera l'ideal de justícia i equitat, i finalment dels drets dels ciutadans. Caldria una reflexió sobre si la nostra dimensió fa possible la redacció d'un codi civil autòcton, o per contra aquest projecte no passarà de ser una adaptació dels codis del nostre entorn, com ja ens ha passat en altres lleis. I si cal adoptar una sistemàtica del dret privat fins avui aliena a la nostra identitat, és millor acollir-nos al projecte d'unificació europeu.

Davant la necessitat d' aclarir i preservar el dret privat i alhora ser font de renovació davant les noves necessitats de la societat andorrana, al nostre dret civil li convé un nou *Manual Digest*, d'acord amb el nou context europeu, i no un codi civil, seguint la reflexió de Josep Maria de Porcioles quan deia: "El problema del Principat no és de novació, sinó de renovació i d'adaptació. Enmig de l'esdevenir humà, les bases determinants d'Andorra, conserven plena vigència. Només cal institucionalitzar allò que està en l'esperit de tots i que la pròpia terra reclama, és a dir allò que el *Manual Digest* va saber entreveure."

BPA BANCA PRIVADA D'ANDORRA

www.bpa.ad

BPA FONS DOLPHIN EQUITIES

Informació tècnica a 16/02/09

DATA INICI DEL FONS.....	03/07/06
PATRIMONI	140.436.153 EUR
VALOR LIQUIDATIU A LA DATA.....	74,09 EUR
TAE DES DE L'INICI.....	-10,79%

BPA FONS GESTIÓ MIXTA

Informació tècnica a 16/02/09

DATA INICI DEL FONS.....	03/09/01
PATRIMONI	19.650.863 EUR
VALOR LIQUIDATIU A LA DATA.....	142,28 EUR
TAE DES DE L'INICI.....	4,84%

Les rendibilitats expressades no pressuposen rendibilitats futures

Andorran Private Bankers